

11.09.2018

Pormestari

Valtiovarainministeriö
PL 28 (Snellmaninkatu 1 A)
00023 VALTIONEUVOSTO

124 §**Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntarakennelain muuttamisesta**

HEL 2018-007397 T 03 00 00

Päätös

Pormestari päätti antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntarakennelain muuttamisesta:

Helsinki pitää yhdistymisavustusta tarpeellisena kuntien vapaaehtoisten liitosten mahdollistamiseksi. Helsingin näkemys kuitenkin on, että harkinnanvaraista yhdistymisavustusta ei saa rahoittaa kunnan peruspalveluiden rahoittamiseen kohdistuvasta yleiskatteisesta peruspalveluiden valtionosuudesta, vaan valtion tulisi rahoittaa yhdistymisavustus muualta. Valtionosuusjärjestelmästä ei tule siirtää rahoitusta kuntien vaikean taloudellisen tilanteen ratkaisemiseen yhdistymistilanteessa ja täten vähentää kunnille tulevia valtionosuuksia. Helsinki kannattaa kuntien yhdistymisen edistämistä ja sen tukemista valtionosuuksista erillisenä elementtinä.

Esityksessä ehdotetaan kuntarakennelakiin lisättäväksi uusi 41 § harkinnanvaraisesta yhdistymisavustuksesta vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymiseen. Harkinnanvaraista yhdistymisavustusta myönnettäisiin uudelle kunnalle, mikäli kuntien yhdistymisessä olisi mukana vaikeassa taloudellisessa asemassa oleva kunta. Esityksen mukaan avustus tulisi käyttää uuden kunnan talouden vahvistamiseen. Lakiesityksen mukaan avustuksen tarkoituksena on parantaa edellytyksiä kuntien vapaaehtoihin yhdistymisiin.

Kuntarakennelain perusteella uudelle kunnalle on maksettu yhdistymisavustusta, jos kuntien yhdistyminen on tullut voimaan viimeistään vuonna 2017. Avustuksen perusosa on määräytynyt yhdistymisessä olevien kuntien lukumäärän ja asukasmäärän perusteella ja lisäksi on maksettu lisäosaa, jos kuntajaon muutoksessa oli mukana kunta, joka täytti jonkin lain kunnan taloudellista asemaa kuvaavista edellytyksistä.

11.09.2018

Pormestari

Lisäosa on ollut 150 euroa edellytykset täyttävän kunnan asukasta kohden ja enintään miljoona euroa yhdistymistä kohden. Käytössä olleeseen yhdistymisavustukseen on ollut käytössä 200 miljoonaa euroa 2015–2021 sekä 2016–2019. Jos maksettujen yhdistymisavustusten määrä on ylittänyt edellä mainitun, peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain mukaista valtionosuutta on vähennetty ylitystä vastaavalla osuudella.

Lakiesityksen nykytilan arvioinnissa todetaan, että kuntaliitokset ovat vähentyneet ja yhtenä tekijänä vähenemiseen on, ettei yhdistymisavustusta ole ollut saatavissa vuoden 2017 jälkeen voimaan tuleviin liitoksiin. Lisäosa on myös koettu liian merkityksettömäksi suhteessa taloudellisissa vaikeuksissa olevan kunnan aiheuttamiin taloudellisiin vastuihin.

Aiempaan yhdistymisavustuksen lisäosaan verrattuna avustuksessa liittäisiin valtioneuvoston harkintavaltaa avustuksen määrän osalta ja lievennettäisiin edellytyksiä, joilla avustusta voisi saada. Uuden harkinnanvaraisen yhdistymisavustusten yhteismäärää vastaava euromäärä vähennettäisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisesta valtionosuudesta ja valtionosuuden vähennys olisi kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri, laskelmien mukaan hieman alle kaksi euroa asukasta kohden.

Julkisen talouden suunnitelmassa on vuosille 2019–2022 varattu nk. kriisikuntien harkinnanvaraiseen yhdistymiseen vuosittain 10 miljoonan euroa määräraha ja sillä voitaisiin tukea arviolta 2–3 vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymistä vuosittain. Uusi harkinnanvarainen yhdistymisavustus voisi olla suurempi kuin aiempi yhdistymisavustuksen lisäosa. Lakiesityksen mukaan noin 15 kuntaa täyttäisi tällä hetkellä ehdotetun harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen kriteerit, mikäli ne olisivat mukana kuntajaon muutoksessa. Lain ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2019.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö kuntarakennelakiluonnoksesta 28.6.2018, valtiovarainministeriö
- 2 Lausuntopyynnön liite, HE rakennelaki muutos

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fiKäyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783Y-tunnus
0201256-6Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

11.09.2018

Pormestari

Otteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Pöytäkirjanote on lähetetty asianosaiselle 12.9.2018.

Pormestari

Pormestari

Lausunto valtiovarainministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntarakennelain muuttamisesta

HEL 2018-007397 T 03 00 00

Päätösehdotus

Pormestari päättää antaa valtiovarainministeriölle seuraavan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kuntarakennelain muuttamisesta:

Helsinki pitää yhdistymisavustusta tarpeellisena kuntien vapaaehtoisten liitosten mahdollistamiseksi. Helsingin näkemys kuitenkin on, että harkinnanvaraista yhdistymisavustusta ei saa rahoittaa kunnan peruspalveluiden rahoittamiseen kohdistuvasta yleiskatteisesta peruspalveluiden valtionosuudesta, vaan valtion tulisi rahoittaa yhdistymisavustus muualta. Valtionosuusjärjestelmästä ei tule siirtää rahoitusta kuntien vaikean taloudellisen tilanteen ratkaisemiseen yhdistymistilanteessa ja täten vähentää kunnille tulevia valtionosuuksia. Helsinki kannattaa kuntien yhdistymisen edistämistä ja sen tukemista valtionosuuksista erillisenä elementtinä.

Esityksessä ehdotetaan kuntarakennelakiin lisättäväksi uusi 41 § harkinnanvaraisesta yhdistymisavustuksesta vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymiseen. Harkinnanvaraista yhdistymisavustusta myönnettäisiin uudelle kunnalle, mikäli kuntien yhdistymisessä olisi mukana vaikeassa taloudellisessa asemassa oleva kunta. Esityksen mukaan avustus tulisi käyttää uuden kunnan talouden vahvistamiseen. Lakiesityksen mukaan avustuksen tarkoituksena on parantaa edellytyksiä kuntien vapaaehtoiisiin yhdistymisiin.

Kuntarakennelain perusteella uudelle kunnalle on maksettu yhdistymisavustusta, jos kuntien yhdistyminen on tullut voimaan viimeistään vuonna 2017. Avustuksen perusosa on määräytynyt yhdistymisessä olevien kuntien lukumäärän ja asukasmäärän perusteella ja lisäksi on maksettu lisäosaa, jos kuntajaon muutoksessa oli mukana kunta, joka täytti jonkin lain kunnan taloudellista asemaa kuvaavista edellytyksistä. Lisäosa on ollut 150 euroa edellytykset täyttävän kunnan asukasta kohden ja enintään miljoona euroa yhdistymistä kohden. Käytössä olleeseen yhdistymisavustukseen on ollut käytössä 200 miljoonaa euroa 2015–2021 sekä 2016–2019. Jos maksettujen yhdistymisavustusten määrä on ylittänyt edellä mainitun, peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain mukaista valtionosuutta on vähennetty ylitystä vastaavalla osuudella.

Pormestari

Lakiesityksen nykytilan arvioinnissa todetaan, että kuntaliitokset ovat vähentyneet ja yhtenä tekijänä vähenemiseen on, ettei yhdistymisavustusta ole ollut saatavissa vuoden 2017 jälkeen voimaan tuleviin liitoksiin. Lisäosa on myös koettu liian merkityksettömäksi suhteessa taloudellisissa vaikeuksissa olevan kunnan aiheuttamiin taloudellisiin vastuisiin.

Aiempaan yhdistymisavustuksen lisäosaan verrattuna avustuksessa lisättäisiin valtioneuvoston harkintavaltaa avustuksen määrän osalta ja lievennettäisiin edellytyksiä, joilla avustusta voisi saada. Uuden harkinnanvaraisen yhdistymisavustusten yhteismäärää vastaava euromäärä vähennettäisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaisesta valtionosuudesta ja valtionosuuden vähennys olisi kaikissa kunnissa asukasta kohden yhtä suuri, laskelmien mukaan hieman alle kaksi euroa asukasta kohden.

Julkisen talouden suunnitelmassa on vuosille 2019–2022 varattu nk. kriisikuntien harkinnanvaraiseen yhdistymiseen vuosittain 10 miljoonan euroa määräraha ja sillä voitaisiin tukea arviolta 2–3 vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan yhdistymistä vuosittain. Uusi harkinnanvarainen yhdistymisavustus voisi olla suurempi kuin aiempi yhdistymisavustuksen lisäosa. Lakiesityksen mukaan noin 15 kuntaa täyttäisi tällä hetkellä ehdotetun harkinnanvaraisen yhdistymisavustuksen kriteerit, mikäli ne olisivat mukana kuntajaon muutoksessa. Lain ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2019.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25543
riikka.henriksson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Lausuntopyyntö kuntarakennelakiluonnoksesta 28.6.2018, valtiovarainministeriö](#)
- 2 [Lausuntopyynnön liite, HE rakennelaki muutos](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Valtiovarainministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai

Pormestari

täytäntöönpano

MUUTOKSENHAKUOHJEET

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §